

V Bruselu dne 14.2.2017
COM(2017) 71 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexu nákladů práce (INP)

1. ÚVOD

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 ze dne 27. února 2003 o indexu nákladů práce vytváří společný rámec pro tvorbu srovnatelných indexů nákladů práce (INP)⁽¹⁾ členskými státy a jejich předávání Komisi. Komise (Eurostat) na své internetové stránce zveřejňuje čtvrtletní tiskové zprávy o indexu hodinových nákladů práce⁽²⁾, které obsahují úplný soubor údajů, rozčleněný podle ekonomických činností a složek nákladů práce. Internetová stránka uvádí rovněž mezičtvrtletní i meziroční tempa růstu.

V červenci 2003 přijala Komise nařízení (ES) č. 1216/2003⁽³⁾, které podrobněji stanoví postupy, jež členské státy musí dodržovat při předávání svých indexů Komisi, postupy očištění indexů od sezónních vlivů a obsah vnitrostátních zpráv o kvalitě. V březnu 2007 přijala Komise nařízení (ES) č. 224/2007⁽⁴⁾. Tímto nařízením se mění nařízení (ES) č. 1216/2003 a rozšiřuje se oblast působnosti indexu nákladů práce na ekonomické činnosti vymezené v sekcích L, M, N a O klasifikace NACE Revize 1. Toto rozšíření znamená, že jsou zahrnuty i netržní služby, které tvoří hlavní podíl ekonomických činností v těchto sekcích a které mohou mít jinou dynamiku než tržní služby. V srpnu 2007 přijala Komise nařízení (ES) č. 973/2007⁽⁵⁾. Tímto nařízením se mění několik nařízení o specifických statistických oblastech, včetně indexu nákladů práce, aby byla provedena statistická klasifikace ekonomických činností stanovených v NACE Revize 2.

Článek 13 nařízení (ES) č. 450/2003 stanoví, že Komise musí každé dva roky předložit zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Jelikož řady za předcházející období byly analyzovány v předchozích zprávách, týká se předkládaná zpráva kvality údajů indexu nákladů práce za referenční čtvrtletí počínající třetím čtvrtletím roku 2014 (2014Q3) a končící druhým čtvrtletím roku 2016 (2016Q2).

V příloze I nařízení (ES) č. 1216/2003 je kvalita indexu nákladů práce definována těmito parametry: relevantnost, přesnost, včasnost dodání údajů (dochvilnost), dostupnost a jasnost, srovnatelnost, soudržnost a úplnost.

Předchozí zpráva⁽⁶⁾ se zabývala pokrokem v oblasti dostupnosti a jasnosti a považovala jej za postačující. Tato zpráva se proto zaměří na zlepšení týkající se relevantnosti, úplnosti, dochvilnosti, přesnosti a srovnatelnosti a posoudí soudržnost údajů indexu nákladů práce s údaji z národních účtů.

---

¹ Úř. věst. L 69, 13.3.2003, s. 1.

² Čtvrtletní tiskové zprávy jsou vydávány ve dnech stanovených v kalendáři zveřejňování; obojí lze nalézt na internetových stránkách Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat> – k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině).

³ Nařízení Komise (ES) č. 1216/2003 ze dne 7. července 2003, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexu nákladů práce (Úř. věst. L 169, 8.7.2003, s. 37).

⁴ Nařízení Komise (ES) č. 224/2007 ze dne 1. března 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 1216/2003, pokud jde o ekonomické činnosti zahrnuté do indexu nákladů práce (Úř. věst. L 64, 2.3.2007, s. 23).

⁵ Nařízení Komise (ES) č. 973/2007 ze dne 20. srpna 2007 o změně některých nařízení ES o specifických statistických oblastech, kterými se provádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 (Úř. věst. L 216, 21.8.2007, s. 10).

⁶ COM(2015) 42 (<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/CS/1-2015-42-CS-F1-1.PDF>).

Zvláštní pozornost je věnována problému, kdy členské státy nedodají údaje ve stanovených lhůtách, a důsledkům, které má opožděné dodávání údajů na kvalitu zveřejňovaných evropských souhrnných ukazatelů.

2. OBECNÝ POKROK OD MINULÉ ZPRÁVY

Pokud jde o legislativu, nebyly od zveřejnění poslední zprávy v roce 2015 zavedeny žádné změny.

Ve stávajícím vykazovaném období pracoval Eurostat na zjednodušení a harmonizaci standardů pro údaje i metadata (zprávy o kvalitě) zasílané členskými státy Komisi. U nomenklatury a proměnných v indexu nákladů práce bylo na všechny členské státy rozšířeno používání standardu pro výměnu statistických údajů a metadat (*Statistical Data and Metadata Exchange, SDMX*)⁽⁷⁾, který je celosvětovým referenčním standardem pro sdílení statistických informací. Eurostat začal aktualizovat definice struktury údajů SDMX na novou verzi, aby umožnil sběr více volitelných proměnných a harmonizaci sběru údajů INP s dalšími statistickými oblastmi. Testování pro zavedení aktualizovaných standardů proběhlo s dvanácti členskými státy a zavedení aktualizace tvorby je plánováno (po dalším testování) v příštím referenčním čtvrtletí (2016Q3). Na straně výstupů byl rovněž úspěšně otestován přenos údajů INP ve formátu SDMX Evropské centrální bance. Obě iniciativy pomohly zjednodušit produkční proces.

Zprávy o kvalitě předložené členskými státy byly migrovány do nové verze správce metadat Evropského statistického systému (v2.13), což je IT nástroj, který umožňuje každému členskému státu dálkově nahrávat své zprávy o kvalitě a aktualizovat části, které se změnilly v průběhu předchozího roku, aniž by bylo nutné znovu předkládat celou zprávu. Tento IT nástroj navíc umožňuje, aby národní zprávy o kvalitě byly vloženy do referenční databáze Eurostatu, a tím byly k dispozici všem uživatelům.

Jednou z oblastí, které se stále věnuje pozornost, je soudržnost údajů INP s ostatními statistickými údaji o nákladech práce, zejména s údaji z čtvrtletních národních účtů (viz bod 3.6). Soudržnost byla analyzována jak z teoretického, tak i z praktického hlediska.

Eurostat v květnu 2015 pořádal workshop za účasti členských států k prodiskutování kvality statistiky nákladů práce. Mezi posuzovanými tématy byly sběr údajů (zdroje a metody výběru), metodické otázky, věrohodnost a soudržnost, statistické procesy (očistění od vlivu počtu pracovních dní), uživatelské potřeby a budoucí vývoj, a byly odsouhlaseny návrhy na zlepšení.

Během zasedání pracovní skupiny pro statistiku trhu práce (LAMAS) v lednu 2016 představil Eurostat výsledky nových kontrol věrohodnosti údajů indexu nákladů práce. Skupina LAMAS plně podporuje tyto nové kontroly kvality a souhlasila s jejich provedením na vnitrostátní úrovni v co největší míře. Země, které nepoužívají nepřímou metodu pro očistění od sezónních vlivů (mzdové/nemzdové a NACE souhrnné ukazatele) odsouhlasenou během

---

⁷ <http://sdmx.org/>(k dispozici pouze v angličtině).

zasedání pracovní skupiny LAMAS v říjnu 2016 mají tento postup zavést v nadcházejících dvou čtvrtletích.

Eurostat začal rovněž zveřejňovat roční odhady hodinových nákladů práce rozčleněné podle kategorií NACE v tiskových zprávách, přičemž první zpráva byla vydána v dubnu 2016. Odhady vycházejí z úrovně nákladů práce i z trendů indexu nákladů práce a jsou tvořeny již tři měsíce po skončení referenčního období. Pokrytí zahrnuje rozčlenění podle kategorií NACE s výjimkou sekce „L“ NACE (činnosti v oblasti nemovitostí).

Zatímco členské státy zavedly a spravují infrastrukturu potřebnou pro vytváření indexu nákladů práce, Eurostat soustavně zlepšuje systém pro přijímání, ověřování, zpracovávání, uchovávání a šíření hodnot indexu nákladů práce. Tyto postupy, které se staly plně funkčními v roce 2005, jsou průběžně přezkoumávány a aktualizovány.

3. HODNOCENÍ KVALITY ÚDAJŮ A JEJÍHO DOPADU NA EVROPSKÉ SOUHRNNÉ UKAZATELE

3.1 RELEVANTNOST

Ukazatel „změny v nákladech práce za odpracovanou hodinu“ je důležitý pro analýzu krátkodobého a střednědobého ekonomického vývoje. Komise a ECB používají index nákladů práce za odpracovanou hodinu, který zachycuje krátkodobý vývoj nákladů práce, při posuzování možného inflačního tlaku způsobeného vývojem na trhu práce. Tento index je třeba vypočítat ihned, jakmile jsou k dispozici údaje, pro každý členský stát, celou EU a eurozónu. Index nákladů práce je rovněž důležitý pro sociální partnery při vyjednávání o mzdách a pro samotnou Komisi pro sledování krátkodobého vývoje nákladů práce. Index nákladů práce je jedním z hlavních evropských hospodářských ukazatelů⁽⁸⁾.

Kromě poptávky po informacích o čtvrtletních procentních změnách nákladů práce, měřených indexem nákladů práce, narůstá zájem o informace o nákladech práce v absolutním vyjádření (eura za hodinu). Předběžné odhady hodinových nákladů práce v eurech a v národních měnách zveřejnil Eurostat poprvé v dubnu 2012. Eurostat přidal rozčlenění podle kategorií NACE u svých ročních odhadů zveřejněných ve své tiskové zprávě v dubnu 2016 a prostřednictvím internetové databáze.

Zveřejňování odhadů ročních nákladů práce rozčleněných podle kategorií NACE vycházejících z indexu nákladů práce zvýšilo již tak silnou poptávku uživatelů po komplexních a včasných informacích o úrovni hodinových nákladů práce. Komise obdržela kladné reakce uživatelů ohledně zveřejňování těchto odhadů a v tvorbě ročních nákladů práce rozčleněných podle kategorií NACE bude nadále pokračovat.

---

⁸ KOM(2002) 661, sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o statistice eurozóny, *Směrem k lepší metodice statistiky a ukazatelů Eurozóny*.

3.2 ÚPLNOST

Obecně platí, že v porovnání s předchozím vykazovaným obdobím se dostupnost a kvalita indexu nákladů práce nadále zlepšovala. Eurostat obdržel údaje očištěné od vlivu počtu pracovních dnů a údaje očištěné od sezónních vlivů a vlivu počtu pracovních dnů od všech členských států. Všechny členské státy dodaly rovněž údaje neočištěné od sezónních vlivů, vyjma Dánska a Švédska, kterým byly přiznány výjimky z povinnosti dodat údaje neočištěné od sezónních vlivů⁹.

Pokud jde o státy Evropského hospodářského prostoru (EHP)⁽¹⁰⁾, Island nezaslal žádné údaje indexu nákladů práce za referenční období, zatímco Norsko zaslalo údaje za všechna dotčená čtvrtletí.

Navzdory zlepšenému pokrytí údajů očištěných od sezónních vlivů bylo po pečlivé analýze kvality údajů a uživatelských potřeb rozhodnuto i nadále zveřejňovat údaje očištěné od vlivu počtu pracovních dnů jako základní ukazatele. To zejména zajistí jasnost a soudržnost s ostatními statistickými údaji o cenách (např. index spotřebitelských cen). Všechny údaje včetně odhadů očištěných od sezónních vlivů jsou však k dispozici v internetové databázi Eurostatu.

Národní zprávy o kvalitě za referenční rok 2015 byly předloženy všemi členskými státy a jsou validovány před jejich zpřístupněním veřejnosti.

3.3 DOCHVILNOST

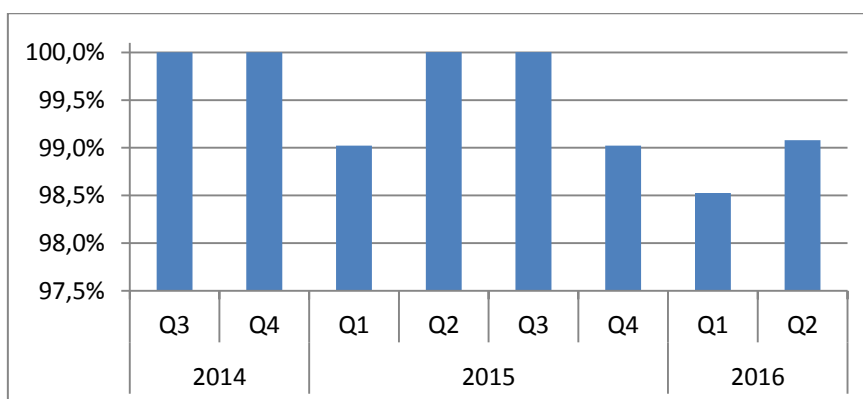
Od zveřejnění poslední zprávy v roce 2015 se dochvilnost členských států při dodávání údajů zlepšila. S výjimkou Řecka a Chorvatska byla zaznamenána pouze malá prodlení. Pro tvorbu INP je nadmíru důležité, aby údaje byly poskytovány včas, neboť prodlení při poskytování údajů znamená, že je nutné pro tvorbu souhrnných ukazatelů za EU a eurozónu použít odhady. To může později vést ke zbytečně velkým revizím. Obrázek 1 ukazuje podíl celkových nákladů práce EU v eurech, u kterých byly v době zveřejnění tiskové zprávy k dispozici údaje za každé čtvrtletí.

Obrázek 1: Údaje indexu nákladů práce dostupné v době zveřejnění zprávy, procento celkových nákladů práce EU v eurech

---

⁹ Nařízení (ES) č. 1216/2003 – Dánsko, Německo, Francie a Švédsko nemají povinnost dodávat údaje neočištěné od sezónních vlivů.

¹⁰ Rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 134/2003 – Nařízení (ES) č. 450/2003 se nevztahuje na Lichtenštejnsko.

Pokrytí INP bylo kompletní vyjma během čtyř čtvrtletí, ve kterých Řecko (2015Q1 a Q4, 2016 Q1 a Q2) nebo Chorvatsko (2016Q1) nedodaly své údaje včas.

Včasnost se v průměru v porovnání s posledním vykazovaným obdobím zlepšila, přičemž bylo zajištěno pokrytí Evropské unie na úrovni 99 % či vyšší ve všech čtvrtletí s výjimkou jednoho (2016Q1).

Pokud jde o včasnost, od posledního vykazovaného období bylo Řecko dvakrát v prodlení s údaji indexu nákladů práce o více než dva dny. Navzdory těmto prodlením bylo stále možné zahrnout řecké údaje do tiskové zprávy. Od 2016Q1 Chorvatsko obnovilo včasné dodávání údajů indexu nákladů práce.

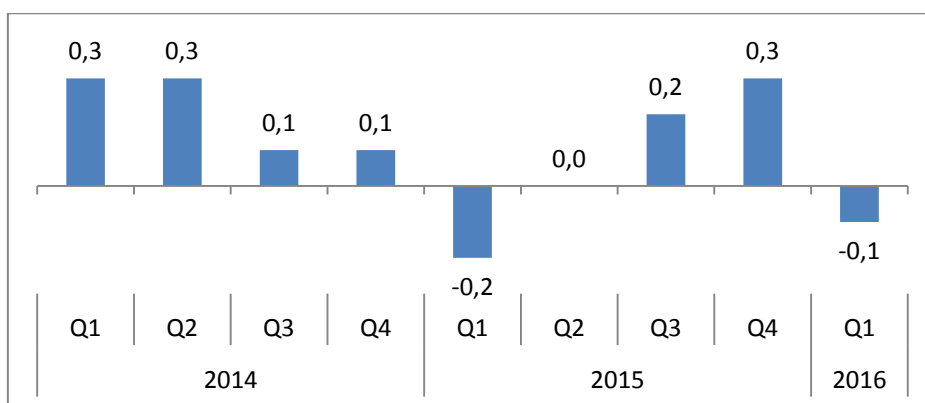
Pokud jde o státy EHP, Island nezaslal žádné údaje indexu nákladů práce za dotčené období, zatímco Norsko zasílalo údaje včas s jedinou výjimkou (2015Q4).

3.4 PŘESNOST

Index nákladů práce tvoří řada různých proměnných (např. náklady práce a odpracované hodiny), které lze čerpat z několika zdrojů. To znamená, že k revizím může dojít kdykoli a mohou ovlivnit údaje za poslední čtvrtletí, několik čtvrtletí nebo i za celé roky. Pokud se úpravy údajů týkají referenčního roku, je nutné revidovat celé řady. Od prvního čtvrtletí 2014 již třikrát přesáhly revize základního ukazatele pro EU⁽¹¹⁾(meziročního tempa růstu) 0,2 procentního bodu. Ve většině čtvrtletí se odhady revidují nahoru. Odchylně od předchozího vykazovaného období nepřekročily revize souhrnných ukazatelů EU 0,3 procentního bodu.

Obrázek 2: Změny souhrnných údajů od zveřejnění prvních údajů do druhého čtvrtletí 2016
– EU28, NACE Revize 2 sekce B až S v procentních bodech -

¹¹ EU-27 až do druhého čtvrtletí 2013 včetně, a poté EU-28.

V celém referenčním období se vyskytly problémy s kvalitou pouze u údajů indexu nákladů práce z Řecka. Eurostat v květnu 2016 vedl bilaterální jednání s řeckým statistickým úřadem, během něhož byl dohodnut plán, jak tyto strukturální nedostatky napravit. Od té doby nastal určitý pokrok v kvalitě a včasnosti údajů v následujících kolech tvorby statistiky.

3.5 SROVNATELNOST

Aby bylo možné zveřejňovat srovnatelné údaje indexu nákladů práce napříč zeměmi, je důležité odstraňovat kalendářní a sezónní vlivy.

Článek 1 nařízení Komise (ES) č. 1216/2003 uvádí, že hodnoty indexu nákladů práce musí být poskytovány neočištěné, očištěné od vlivu počtu pracovních dní a očištěné od sezónních vlivů a vlivu počtu pracovních dní. Z tohoto pravidla platí určité výjimky: pro řadu členských států platí odchylky pro dodávání sezónně neočištěných údajů⁽¹²⁾. Nařízení (ES) č. 450/2003 neuvádí výslovně, zda očištění od vlivu počtu pracovních dní a sezónních vlivů má být provedeno přímým nebo nepřímým způsobem. Zatímco u nepřímé metody se očištění provádí u základních řad, ze kterých se pak sestavují vyšší souhrnné úrovně, při přímé metodě je každá jednotlivá řada, včetně vyšších souhrnných úrovní, očištěna samostatně. Oba způsoby mají své výhody a nevýhody a oba jsou ve shodě s příručkou Evropského statistického systému o očišťování od sezónních vlivů⁽¹³⁾. V omezeném počtu případů došlo k tomu, že očištěný index celkových nákladů byl buď vyšší, nebo nižší než očištěný index obou dílčích složek (mzdových nákladů; nemzdových nákladů práce). Eurostat proto u údajů dodaných členskými státy systematicky zkontroloval soudržnost celkového indexu a jeho dvou dílčích složek pro každou sekci NACE. Eurostat pokračoval s politikou zveřejňování pouze celkového indexu, který neodhaluje jednotlivé složky, jestliže se liší o více než 0,1 % od celkového údaje.

V uplynulých dvou letech bylo dosaženo určitého pokroku, když praxe během sestavování ukázala, že nepřímá metoda očišťování přináší kvalitnější údaje. Tato analýza byla zahájena

¹² Nařízení (ES) č. 1216/2003 – Dánsko, Německo, Francie a Švédsko nemají povinnost dodávat údaje neočištěné od sezónních vlivů.

¹³ Aktualizované znění pokynů obsahuje rovněž zvláštní oddíl o očišťování zřetězených indexů <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/6830795/KS-GQ-15-001-EN-N.pdf> (k dispozici pouze v angličtině).

na workshopu v květnu 2015 a byla dokončena během zasedání pracovní skupiny LAMAS v říjnu 2016, kde členské státy souhlasily s tím, že přejdou na nepřímou metodu očišťování.

3.6 SOUDRŽNOST S ÚDAJI Z NÁRODNÍCH ÚČTŮ

Ve výroční zprávě o kvalitě mají členské státy porovnat tempo růstu indexu nákladů práce s tempem růstu hodinových náhrad zaměstnancům podle národních účtů (definice ESA2010)¹⁴. Není realistické očekávat, že údaje budou přesně stejné. I když se používají téměř identické definice nákladů práce, mohou se lišit statistické postupy a zdroje. Navíc je zvláště komplikované shromažďovat údaje o odpracovaných hodinách jak pro index nákladů práce, tak pro národní účty. Navzdory těmto rozdílům v metodice je poučné analyzovat míru nesrovnalostí mezi oběma databázemi. Jestliže jsou míry nesrovnalostí nad příslušnou prahovou hodnotou, může to naznačovat, že některý ze souborů trpí problémy s kvalitou.

Eurostat provedl hodnocení kvality pro souhrnné ukazatele sekce B až S NACE Revize 2 u každého státu s výjimkou Řecka a Chorvatska, u nichž údaje INP nebyly k dispozici. Pro toto srovnání byly použity údaje INP neočištěné od sezónních vlivů s výjimkou Dánska a Švédska, pro které byly dostupné údaje očištěné od vlivu počtu pracovních dnů. Byla analyzována absolutní průměrná diskrepance mezi tempem růstu indexu nákladů práce a hodinových náhrad zaměstnancům za 10 čtvrtletí a kolísání o více než dva procentní body na roční bázi se považovala za podnět pro další analýzu. To platilo pro Bulharsko, Dánsko, Lotyšsko, Polsko a Rumunsko (viz obrázek 3).

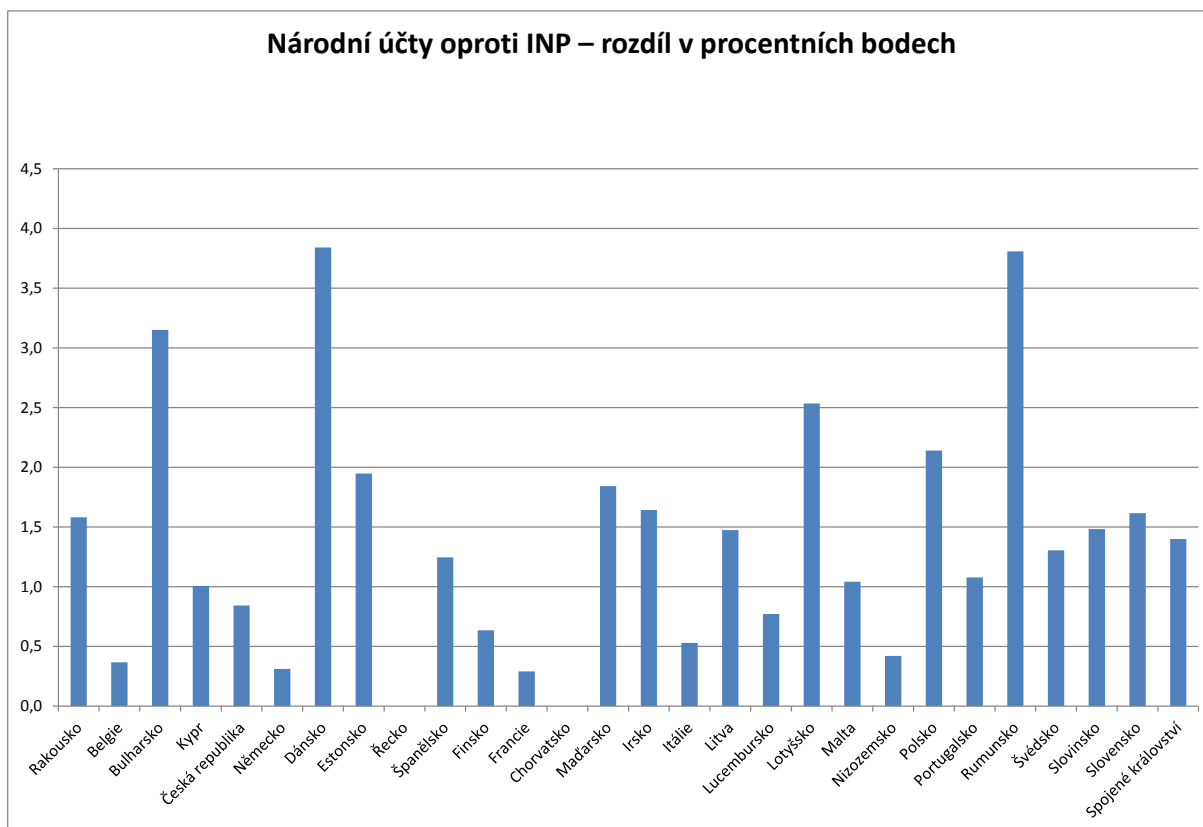
Výsledky výše uvedené analýzy budou s dotčenými státy prodiskutovány, zejména s ohledem na údaje o počtu odpracovaných hodin. Cílem je zlepšit soudržnost napříč různými statistickými oblastmi.

*Obrázek 3: Míra růstu hodinových náhrad zaměstnancům oproti indexu nákladů práce
– rozdíl v procentních bodech –*

---

¹⁴ Nařízení (EU) č. 549/2013.

Pozn.: Údaje pro Řecko a Chorvatsko nebyly k dispozici

4. ZÁVĚRY

Od předložení předchozí zprávy z roku 2014 se kvalita indexů nákladů práce členských států a EU i nadále celkově zlepšovala. Dochvilnost členských států zůstala na dobré úrovni s výjimkou Řecka, jehož údaje indexu nákladů práce byly stále dodávány po stanovených lhůtách.

Zvýšilo se používání standardu SDMX a zavádí se poslední zdokonalení tohoto formátu.

Zprávy o kvalitě předložené členskými státy byly migrovány do nové verze správce metadat Evropského statistického systému a byly zpřístupněny všem jeho uživatelům.

Byla posouzena celková kvalita statistiky indexu nákladů práce a některých technických aspektů a odsouhlaseny návrhy na zlepšení. Soudržnost údajů indexu nákladů práce by se měla dále zvýšit, mimo jiné v důsledku provedení následných opatření po workshopu a navazujících zasedáních skupiny LAMAS. Zejména země, které nepoužívají nepřímou metodu pro očištění od sezónních vlivů (mzdové/nemzdové a NACE souhrnné ukazatele) a jejichž údaje vykazovaly značné rozdíly mezi složkami a celkem souhlasily se zavedením nepřímé metody do poloviny roku 2017.

Komise (Eurostat) začala od roku 2012 zveřejňovat roční odhady úrovní hodinových nákladů práce podle sekcí NACE založené na údajích ze zjišťování nákladů práce a trendech indexu nákladů práce.

Komise bude problémy týkající se nedodržování požadavků a kvality údajů i nadále pravidelně monitorovat, a to za použití dodávaných údajů a další vnitrostátní dokumentace, včetně zpráv o kvalitě. Pokud nebude dosaženo žádného nebo požadovaného pokroku, podnikne Komise následné kroky s příslušnými národními statistickými úřady.